

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ

Члан 1.

У Закону о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС”, број 40/15) у члану 1. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Овај закон не примењује се на стечајне и извршне поступке који се воде ради намирења признатих или утврђених потраживања у којима је стечајни, односно извршни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом.”

Члан 2.

У члану 7. после става 1. додају се нови ст. 2 – 4. који гласе:

„Пуномоћнику странке који је овлашћен да предузима све радње у поступку чије се убрзавање тражи није потребно посебно пуномоћје за подношење приговора.

Ако је пуномоћник странке овлашћен да предузима само поједине радње у поступку у које не спада подношење правних средстава за заштиту права на суђење у разумном року, дужан је да уз приговор достави посебно пуномоћје за његово подношење.

Ако се посумња да је наступио неки од законом прописаних разлога за престанак пуномоћја, суд ће образложеним решењем против кога није дозвољена посебна жалба наложити пуномоћнику да достави посебно пуномоћје за подношење приговора, у року од осам дана од дана достављања решења, уз упозорење да се у супротном приговор одбацује као недозвољен.”

Досадашњи ст. 2 – 4. постају ст. 5 – 7.

Члан 3.

У члану 8. став 2. мења се и гласи:

„Приговор се одбацује ако одсуство неког обавезног елемента приговора онемогућава да се по њему поступа, ако је приговор поднело неовлашћено лице, ако је преураћен или ако је поднет после окончања поступка. Против решења о одбацивању приговора није дозвољена жалба.”

Члан 4.

У члану 10. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Странка чији је приговор усвојен има право на накнаду трошкова поступка по приговору.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 5.

Назив члана 11. мења се и гласи:

„Садржина решења којим се одлучује о приговору и налози судији”.

Члан 6.

У члану 12. став 1. речи: „непосредно вишем” замењују се речју: „главном”.

У ставу 2. речи: „Непосредно виши” замењују се речју: „Главни”.

Члан 7.

У члану 13. после става 2. додају се нови ст. 3. и 4. који гласе:

„Поверилац којем је досуђена и исплаћена накнада имовинске штете у висини захтеваног потраживања, нема право на подношење новог приговора који се води ради намирања истог потраживања.

У случају из става 3. овог члана суд одбацује приговор.”.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 5. и 6.

У ставу 6. после речи: „нови приговор” додају се запета и речи: „изузев у случају из става 3. овог члана”.

Члан 8.

У члану 14. став 2. речи: „непосредно виши” замењују се речју: „главни”.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Жалба може да се поднесе и ако председник суда у решењу којим је усвојио приговор и утврдио повреду права на суђење у разумном року није одредио рок за предузимање процесних радњи које делотворно убрзавају поступак.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 9.

У члану 15. став 3. речи: „(члан 14. став 2)” замењују се речима: „(члан 14. ст. 2. и 3)”.

У ставу 3. тачка 1) речи: „непосредно виши” замењују се речју: „главни”.

После тачке 2) додаје се тачка 2а) која гласи:

„2а) од дана када је странка примила решење – ако се жалба подноси зато што председник суда није одредио рок у ком се наложене процесне радње морају предузети;”

У тачки 3) речи: „непосредно виши” замењују се речју: „главни”.

Члан 10.

У члану 16. став 3. реч: „касациони” и реч: „касационог” бришу се.

Члан 11.

У члану 18. став 2. после речи: „надлежном” додаје се реч: „главном”.

Члан 12.

Члан 19. мења се и гласи:

„Члан 19.

Председник непосредно вишег суда који преиначи првостепено решење о одбијању приговора поднетог зато што странка сматра да је њено право повредио јавни тужилац, и утврди повреду, доставља своје решење непосредно вишем главном јавном тужиоцу од оног главног јавног тужиоца коме се доставља решење председника суда о усвајању приговора (члан 12. став 1).

Истом главном јавном тужиоцу председник непосредно вишег суда доставља жалбу и решење о усвајању жалбе зато што председник суда није о приговору одлучио у року од два месеца од пријема приговора, или зато што главни јавни тужилац није донео обавезно упутство, или зато што непосредно виши главни јавни тужилац није јавном тужиоцу наложио процесне радње које делотворно убрзавају поступак, или зато што јавни тужилац није предузео наложене процесне радње у року који му је одређен.

Главни јавни тужилац коме је председник непосредно вишег суда доставио своје решење има иста права и обавезе као главни јавни тужилац коме је председник суда доставио решење о усвајању приговора (члан 12. став 2).”.

Члан 13.

У члану 20. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„У поступку по жалби примењују се одредбе члана 7. ст. 2 – 4. и члана 10. став 3. овог закона.”.

Досадашњи ст. 2 – 4. постају ст. 3 – 5.

У ставу 5. после речи: „Надлежни” додаје се реч: „главни”.

Члан 14.

У члану 28. став 1. речи: „месно је надлежан” замењују се речима: „искључиво је месно надлежан”.

Став 2. мења се и гласи:

„Ако тужилац нема пребивалиште, боравиште или седиште у Републици Србији, искључиво је месно надлежан основни суд који има седиште у месту седишта суда који је утврдио повреду права на суђење у разумном року, а ако тих судова има два или више тужба се може поднети било ком од тих судова.”

Члан 15.

У члану 32. после става 1. додају се ст. 2. и 3. који гласе:

„Рок за добровољну исплату новчаног обештећења и накнаде имовинске штете из става 1. овог члана је четири месеца од дана правноснажности пресуде.

У поступку намирења новчаног обештећења и накнаде имовинске штете не примењује се члан 368. Закона о парничном поступку и члан 300. ст. 5. и 6. Закона о извршењу и обезбеђењу.”

Члан 16.

Приговор ради убрзавања стечајног или извршног поступка из члана 1. овог закона по којем није донета одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом.

Жалба против решења којим је одбијен приговор из става 1. овог члана по којој није донета одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом.

Тужба за новчано обештећење која је поднета у вези са повредом права на суђење у разумном року у стечајном или извршном поступку из члана 1. овог закона по којој није донета првостепена одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом.

Тужба за накнаду имовинске штете која је поднета у вези са повредом права на суђење у разумном року у стечајном или извршном поступку из члана

1. овог закона по којој није донета првостепена одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом.

Судови су дужни да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона све нерешене предмете из ст. 1 – 4. овог члана доставе Уставном суду на даљи поступак и одлучивање и да о томе обавесте подносиоца приговора.

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права грађана; уставност и законитост; поступак пред судовима и другим државним органима; одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом и за повреду закона, других прописа и општих аката; амнестије и помиловања за кривична дела.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Европски суд за људска права је у пресуди у предмету *Качалор и друге подносиоце против Србије* (број представки 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 и 3046/06 од 7. јула 2008. године) установио праксу и заузео ставове који су примењени у каснијим истоветним и битно сличним предметима који су разматрани у том суду против Републике Србије, а који се односе на неизвршење домаћих одлука у којима је дужник друштвено предузеће, предузеће контролисано од стране државе, односно субјекти који не уживају „довољну институционалну и пословну независност од државе”. Према ставовима заузетим у овом предмету, Република Србија је та која сноси одговорност за исплату неизмирених обавеза друштвених предузећа утврђених правноснажним домаћим одлукама за потраживања из радних односа, и то без обзира да ли је реч о предузећу које је са претежним делом друштвеног капитала или је предузеће било у потпуном друштвеном власништву. Поред тога, Европски суд за људска права је у пресуди *Качалор* заузео став да је обавеза државе да осигура да се на време извршавају одлуке против њених органа или тела или предузећа која су у њеном власништву или под њеном контролом, при чему недостатак средстава не може бити изговор за њихово неизвршавање.

Након доношења пресуде *Качалор*, Европски суд за људска права је у већем броју пресуда и одлука донетих против Републике Србије у истој врсти предмета истакао потребу да се на националном нивоу успостави делотворни правни лек за убрзавање поступка ради намирења признатих или утврђених потраживања у којима је стечајни, односно извршни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом.

Европски суд за људска права указао је на везаност права на правично суђење из члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и права на делотворни правни лек из члана 13. Европске конвенције, сматрајући да одредба члана 13. ове конвенције јемчи делотворни правни лек пред националним властима због кршења права из члана 6. став 1. Европске конвенције у погледу заштите права странке на суђење у разумном року, као и права на имовину из члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Јасно изражени став Европског суда за људска права у бројним пресудама и одлукама донетим против Републике Србије, али и против других држава, као и поштовање принципа супсидијарности конвенцијског система, указује да је потребно да се на националном нивоу успостави делотворни правни лек за заштиту права на суђење у разумном року. Измена Закона о заштити права на суђење у разумном року је неопходна у циљу ефикаснијег спровођења поступка судске заштите права на суђење у разумном року у стечајним и извршним поступцима ради намирења признатих или утврђених потраживања у којима је стечајни, односно извршни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом, јер су се досадашња правна

средства за заштиту права на суђење у разумном року у овим поступцима (приговор ради убрзавања поступка, жалба против решења којим је одбијен приговор, тужба за новчано обештећење, тужба за накнаду имовинске штете) показала као недовољно делотворна.

Доказ томе је, поред осталог, стални пораст броја представки из ове врсте предмета пред Европским судом за људска права, а који су, по правилу, окончани закључивањем пријатељских поравнања пред Европским судом за људска права.

На основу члана 46. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, поступак извршења пресуда и одлука у групи предмета *Качапор и друге против Србије* (представка број 2269/06 и др.), а која се тиче неизвршења домаћих одлука донетих против предузећа са претежним државним, односно друштвеним капиталом, налази се у појачаном надзору од стране Комитета министара Савета Европе. У последњој одлуци Комитета министара Савета Европе у групи предмета *Качапор и друге против Србије* са 1451. састанка, који је одржан у периоду од 6. до 8. децембра 2022. године, Комитет министара је, најпре, констатовао да се ова група предмета, између осталог, тиче дугорочног комплексног проблема неизвршења, односно одложеног извршења судских одлука донетих против ових предузећа. Комитет министара је, затим, у делу који се тиче општих мера, у тачки 5. констатовао да је Република Србија усвојила стратегију за извршење спорних одлука путем доношења Закона о заштити права на суђење у разумном року из 2015. године. Међутим, Комитет министара је, у тачки 6. Одлуке нагласио да и даље постоји више спорних питања које је потребно решити, укључујући и висок проценат одбијања и одбацивања правних лекова у стечајном поступку (по предметном Закону о заштити права на суђење у разумном року), а што спречава извршење одлука. У тачки 7. Одлуке, Комитет министара је позвао „власти да приоритетно размисле о овим тачкама и дају информације Комитету министара Савета Европе о томе које су даље мере предвиђене како би се ови пријављени недостаци превазишли”.

Са друге стране, Европски суд за људска права је у раније донетим одлукама (*Маринковић против Србије*, број представке 5353/11, од 29. јануара 2013. године и *Феризовић против Србије*, број представке 65713/13, од 26. новембра 2013. године) констатовао да је уставна жалба била делотворно правно средство за заштиту права на суђење у разумном року (као и права на имовину) у овој групи предмета.

Из наведених разлога, неопходно је изменити и допунити Закон о заштити права на суђење у разумном року, како би поновним прописивањем уставне жалбе као делотворног правног лека, била обезбеђена заштита поверилаца у извршним поступцима по одлукама које су донете против предузећа са претежним друштвеним или државним капиталом, као и у стечајним поступцима у којима су ова предузећа стечајни дужници. У том смислу, а и по ставовима Европског суда за људска права и препорукама Комитета министара, израђене су одговарајуће измене и допуне Закона о заштити права на суђење у разумном року, а у циљу поштовања принципа супсидијарности и смањења броја представки пред Европским судом за људска права које се односе на предметне судске поступке.

III. ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона предвиђено је да се овај закон не примењује на стечајне и извршне поступке који се воде ради намирања признатих или утврђених потраживања у којима је стечајни, односно извршни дужник предузеће са већинским друштвеним или државним капиталом.

Чланом 2. Предлога закона предвиђено је да се пуномоћнику странке који је овлашћен да предузима све радње у поступку чије се убрзавање тражи није потребно посебно пуномоћје за подношење приговора. Ако је пуномоћник странке овлашћен да предузима само поједине радње у поступку у које не спада подношење правних средстава за заштиту права на суђење у разумном року, дужан је да уз приговор достави посебно пуномоћје за његово подношење. Ако се посумња да је наступио неки од законом прописаних разлога за престанак пуномоћја, суд ће образложеним решењем против кога није дозвољена посебна жалба наложити пуномоћнику да достави посебно пуномоћје за подношење приговора, у року од осам дана од дана достављања решења, уз упозорење да се приговор одбацује као недозвољен.

Чланом 3. Предлога закона предвиђено је да се приговор одбацује ако одсуство неког обавезног елемента приговора онемогућава да се по њему поступа, ако је приговор поднело неовлашћено лице, ако је преурањен или ако је поднет после окончања поступка, као и да жалба против решења о одбацивању приговора није дозвољена.

Чланом 4. Предлога закона предвиђено је да странка чији је приговор усвојен има право на накнаду трошкова поступка по приговору.

Чланом 5. Предлога закона предвиђена је прецизирање назива члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Чланом 6. Предлога закона врши се усклађивање члана 12. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву.

Чланом 7. Предлога закона предвиђено је да поверилац којем је досуђена и исплаћена накнада имовинске штете у висини захтеваног потраживања, нема право на подношење новог приговора који се води ради намирења истог потраживања. У том случају суд одбацује приговор.

Чланом 8. Предлога закона предвиђено је да жалба може да се поднесе и ако председник суда у решењу којим је усвојио приговор и утврдио повреду права на суђење у разумном року није одредио рок за предузимање процесних радњи које делотворно убрзавају поступак. Такође, врши се усклађивање члана 14. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву.

Чланом 9. Предлога закона прецизира се рок за подношење жалбе странке која има право на жалбу ако је приговор усвојен. Жалба се подноси у року од осам дана од дана када је странка примила решење – ако се жалба подноси зато што председник суда није одредио рок у ком се наложене процесне радње морају предузети. Поред тога, врши се усклађивање члана 15. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву.

Чланом 10. Предлога закона врши се усклађивање члана 16. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о уређењу судова.

Одредбама чл. 11. и 12. Предлога закона врши се усклађивање чл. 18. и 19. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву.

Чланом 13. Предлога закона предвиђено је да се у поступку по жалби примењују одредбе члана 7. ст. 2 – 4. и члана 10. став 3. Закона о Заштити права на суђење у разумном року којим се уређује поступак по приговору и накнада трошкова у поступку по приговору. Поред тога врши се усклађивање члана 20. Закона о заштити права на суђење у разумном року са Актом о промени Устава Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву.

Чланом 14. Предлога закона прецизира се стварна и месна надлежност за вођење поступка за заштиту права на суђење у разумном року.

Чланом 15. Предлога закона одређује се рок за добровољну исплату новчаног обештећења и накнаде имовинске штете и искључује се примена одређених одредаба закона који уређују парнични и извршни поступак.

Члан 16. Предлога закона предвиђено је да се приговор ради убрзавања стечајног или извршног поступка из члана 1. овог закона по којем није донета одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра уставном жалбом. Жалба против решења којим је одбијен приговор из става 1. овог члана по којој није донета одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом. Тужба за новчано обештећење која је поднета у вези са повредом права на суђење у разумном року у стечајном или извршном поступку из члана 1. овог закона по којој није донета првостепена одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом. Тужба за накнаду имовинске штете која је поднета у вези са повредом права на суђење у разумном року у стечајном или извршном поступку из члана 1. овог закона по којој није донета првостепена одлука до дана ступања на снагу овог закона, сматра се уставном жалбом. Судови су дужни да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона све нерешене предмете из ст. 1 – 4. овог члана доставе Уставном суду на даљи поступак и одлучивање и да о томе обавесте подносиоца приговора.

Чланом 17. Предлога закона предвиђено је његово ступање на снагу.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и сврха закона

Члан 1.

Овим законом уређује се заштита права на суђење у разумном року.

Сврха овог закона јесте да пружи судску заштиту права на суђење у разумном року и тиме предупреди настајање повреда права на суђење у разумном року.

Судска заштита права на суђење у разумном року укључује и истрагу коју у кривичном поступку спроводи јавни тужилац.

ОВАЈ ЗАКОН НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ НА СТЕЧАЈНЕ И ИЗВРШНЕ ПОСТУПКЕ КОЈИ СЕ ВОДЕ РАДИ НАМИРЕЊА ПРИЗНАТИХ ИЛИ УТВРЂЕНИХ ПОТРАЖИВАЊА У КОЈИМА ЈЕ СТЕЧАЈНИ, ОДНОСНО ИЗВРШНИ ДУЖНИК ПРЕДУЗЕЋЕ СА ВЕЋИНСКИМ ДРУШТВЕНИМ ИЛИ ДРЖАВНИМ КАПИТАЛОМ.

Подношење приговора и поступак по приговору

Члан 7.

Странка подноси приговор суду који води поступак или суду пред којим се води поступак ако сматра да је јавни тужилац повредио њено право.

ПУНОМОЋНИКУ СТРАНКЕ КОЈИ ЈЕ ОВЛАШЋЕН ДА ПРЕДУЗИМА СВЕ РАДЊЕ У ПОСТУПКУ ЧИЈЕ СЕ УБРЗАВАЊЕ ТРАЖИ НИЈЕ ПОТРЕБНО ПОСЕБНО ПУНОМОЋЈЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИГОВОРА.

АКО ЈЕ ПУНОМОЋНИК СТРАНКЕ ОВЛАШЋЕН ДА ПРЕДУЗИМА САМО ПОЈЕДИНЕ РАДЊЕ У ПОСТУПКУ У КОЈЕ НЕ СПАДА ПОДНОШЕЊЕ ПРАВНИХ СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ, ДУЖАН ЈЕ ДА УЗ ПРИГОВОР ДОСТАВИ ПОСЕБНО ПУНОМОЋЈЕ ЗА ЊЕГОВО ПОДНОШЕЊЕ.

АКО СЕ ПОСУМЊА ДА ЈЕ НАСТУПИО НЕКИ ОД ЗАКОНОМ ПРОПИСАНИХ РАЗЛОГА ЗА ПРЕСТАНАК ПУНОМОЋЈА, СУД ЋЕ ОБРАЗЛОЖЕНИМ РЕШЕЊЕМ ПРОТИВ КОГА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ПОСЕБНА ЖАЛБА НАЛОЖИТИ ПУНОМОЋНИКУ ДА ДОСТАВИ ПОСЕБНО ПУНОМОЋЈЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИГОВОРА, У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА, УЗ УПОЗОРЕЊЕ ДА СЕ У СУПРОТНОМ ПРИГОВОР ОДБАЦУЈЕ КАО НЕДОЗВОЉЕН.

Поступак по приговору води председник суда, који и одлучује о приговору. Годишњим распоредом послова он може одредити једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују о приговорима.

Усмена расправа се не одржава, а на остала питања сходно се примењује закон којим се уређује ванпарнични поступак.

Председник суда дужан је да одлучи о приговору у року од два месеца од дана пријема приговора.

Одлучивање о приговору без испитног поступка

Члан 8.

Председник суда решењем одбацује или одбија приговор без испитног поступка, или води испитни поступак.

~~Приговор се одбацује ако одсуство неког обавезног елемента приговора онемогућава да се по њему поступа, затим ако је приговор поднело~~

~~неовлашћено лице, или ако је преурањен. Против решења о одбацивању приговора није дозвољена жалба.~~

ПРИГОВОР СЕ ОДБАЦУЈЕ АКО ОДСУСТВО НЕКОГ ОБАВЕЗНОГ ЕЛЕМЕНТА ПРИГОВОРА ОНЕМОГУЋАВА ДА СЕ ПО ЊЕМУ ПОСТУПА, АКО ЈЕ ПРИГОВОР ПОДНЕЛО НЕОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ, АКО ЈЕ ПРЕУРАЊЕН ИЛИ АКО ЈЕ ПОДНЕТ ПОСЛЕ ОКОНЧАЊА ПОСТУПКА. ПРОТИВ РЕШЕЊА О ОДБАЦИВАЊУ ПРИГОВОРА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ЖАЛБА.

Приговор се одбија без испитног поступка ако је, с обзиром на трајање поступка које је наведено у приговору, очигледно неоснован.

Одлучивање о приговору после испитног поступка

Члан 10.

Председник суда проучава извештај и списе предмета и примењује мерила за оцену трајања суђења у разумном року (члан 4).

После тога, решењем приговор одбија или га усваја и утврђује повреду права на суђење у разумном року.

СТРАНКА ЧИЈИ ЈЕ ПРИГОВОР УСВОЈЕН ИМА ПРАВО НА НАКНАДУ ТРОШКОВА ПОСТУПКА ПО ПРИГОВОРУ.

Судија и јавни тужилац немају право на жалбу против решења којим се приговор усваја.

Налози судији

САДРЖИНА РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ОДЛУЧУЈЕ О ПРИГОВОРУ И НАЛОЗИ СУДИЈИ

Члан 11.

У решењу којим се приговор усваја и утврђује повреда права на суђење у разумном року председник суда указује судији или јавном тужиоцу на разлоге због којих је повређено право странке и налаже судији процесне радње које делотворно убрзавају поступак.

Истим решењем председник суда одређује и рок у коме је судија дужан да предузме наложене процесне радње, а који не може бити краћи од 15 дана, нити дужи од четири месеца, и примерен рок у коме га судија извештава о

У зависности од околности, а посебно ако је поступак хитан, председник суда може одредити првенство у одлучивању, затим одузети предмет судији и доделити га другом, ако је право странке повређено због преоптерећености или дужег одсуства судије.

Налози јавном тужиоцу који спроводи истрагу

Члан 12.

Председник суда доставља ~~непосредно вишем~~ ГЛАВНОМ јавном тужиоцу и странци извештај јавног тужиоца и решење којим је приговор усвојен и утврђено да је јавни тужилац повредио право на суђење у разумном року.

~~Непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац дужан је да у року од осам дана од дана пријема решења донесе обавезно упутство којим јавном тужиоцу налаже процесне радње које делотворно убрзавају поступак. У обавезном упутству он одређује и рок у коме је јавни тужилац дужан да предузме наложене процесне радње, а који не може бити краћи од 15 дана, нити дужи од четири месеца, и примерен рок у коме га јавни тужилац извештава о предузетим радњама.

Обавезно упутство доставља се и председнику суда и странци.

Право на нови приговор

Члан 13.

Странка чији је приговор одбијен, а која није поднела жалбу, може да поднесе нови приговор када истекну четири месеца од дана пријема решења о одбијању приговора, странка чији је приговор одбијен, а која је поднела жалбу која је одбијена када истекну четири месеца од дана пријема решења о одбијању жалбе, а странка чији је приговор усвојен, а која није поднела жалбу – када истекне пет месеци од дана пријема решења о усвајању приговора.

Странка чија је жалба усвојена, и странка чији је приговор усвојен, а жалба одбијена, могу да поднесу нови приговор одмах после истека рока у коме је судија или јавни тужилац био дужан да предузме делотворне процесне радње.

ПОВЕРИЛАЦ КОЈЕМ ЈЕ ДОСУЂЕНА И ИСПЛАЋЕНА НАКНАДА ИМОВИНСКЕ ШТЕТЕ У ВИСИНИ ЗАХТЕВАНОГ ПОТРАЖИВАЊА, НЕМА ПРАВО НА ПОДНОШЕЊЕ НОВОГ ПРИГОВОРА КОЈИ СЕ ВОДИ РАДИ НАМИРЕЊА ИСТОГ ПОТРАЖИВАЊА.

У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА СУД ОДБАЦУЈЕ ПРИГОВОР.

Ограничења права на подношење новог приговора не важе у поступку у коме су предложени или одређени притвор или привремена мера, у извршном поступку и у поступку против малолетника.

Странка чији су приговор или жалба одбачени може одмах поднети нови приговор, ИЗУЗЕВ У СЛУЧАЈУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА.

3. Жалба и разлози за жалбу

Члан 14.

Странка има право на жалбу ако је њен приговор одбијен или ако председник суда о њему не одлучи у року од два месеца од дана пријема приговора.

Жалба може да се поднесе и ако је приговор усвојен, али ~~непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац није донео обавезно упутство у року од осам дана од дана пријема решења председника суда, затим ако председник суда или ~~непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац није наложио судији или јавном тужиоцу процесне радње које делотворно убрзавају поступак, или ако судија или јавни тужилац није предузео наложене процесне радње у року који му је одређен.

ЖАЛБА МОЖЕ ДА СЕ ПОДНЕСЕ И АКО ПРЕДСЕДНИК СУДА У РЕШЕЊУ КОЈИМ ЈЕ УСВОЈИО ПРИГОВОР И УТВРДИО ПОВРЕДУ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ НИЈЕ ОДРЕДИО РОК ЗА ПРЕДУЗИМАЊЕ ПРОЦЕСНИХ РАДЊИ КОЈЕ ДЕЛОТВОРНО УБРЗАВАЈУ ПОСТУПАК.

Поред осталог, жалба садржи исте обавезне елементе као приговор.

Рок за жалбу

Члан 15.

Ако председник суда није одлучио о приговору, жалба се подноси у року од осам дана од дана када је истекао рок од два месеца од дана пријема приговора.

Ако је приговор одбијен, жалба се подноси у року од осам дана од дана када је странка примила решење о одбијању приговора.

Ако је приговор усвојен, а странка има право на жалбу (члан 14. став 2) (ЧЛАН 14. СТ. 2. И 3), жалба се подноси у року од осам дана:

1) од дана истека рока у коме је ~~непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац био дужан да донесе обавезно упутство – ако се жалба подноси зато што ~~непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац није донео обавезно упутство;

2) од дана када је странка примила решење – ако се жалба подноси зато што председник суда није судији наложио процесне радње које делотворно убрзавају поступак;

2А) ОД ДАНА КАДА ЈЕ СТРАНКА ПРИМИЛА РЕШЕЊЕ – АКО СЕ ЖАЛБА ПОДНОСИ ЗАТО ШТО ПРЕДСЕДНИК СУДА НИЈЕ ОДРЕДИО РОК У КОМ СЕ НАЛОЖЕНЕ ПРОЦЕСНЕ РАДЊЕ МОРАЈУ ПРЕДУЗЕТИ;

3) од дана када је странка примила обавезно упутство – ако се жалба подноси зато што ~~непосредно виши~~ ГЛАВНИ јавни тужилац није наложио јавном тужиоцу процесне радње које делотворно убрзавају поступак;

4) од дана истека рока у коме је судија или јавни тужилац био дужан да предузме наложене процесне радње – ако се жалба подноси зато што судија или јавни тужилац није предузео наложене процесне радње у року који му је одређен.

Надлежност за одлучивање о жалби

Члан 16.

Жалба се подноси председнику суда који је одлучивао о приговору.

Он одмах доставља председнику непосредно вишег суда жалбу и списе предмета. Председник непосредно вишег суда води поступак по жалби и одлучује о њој.

Ако поступак у коме странка сматра да је повређено њено право на суђење у разумном року води Врховни ~~касациони~~ суд, поступак по жалби води и о жалби одлучује веће од три судије Врховног ~~касационог~~ суда.

Председник непосредно вишег суда може годишњим распоредом послова одредити једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују о жалбама.

Одлучивање о жалби после испитног поступка

Члан 18.

Председник непосредно вишег суда разматра списе предмета и примењује мерила за оцену трајања суђења у разумном року (члан 4).

После тога, решењем одбија жалбу и потврђује првостепено решење, усваја жалбу и преиначава првостепено решење, усваја жалбу и одлучује о приговору, или усваја жалбу и доставља је надлежном ГЛАВНОМ јавном тужиоцу (члан 19).

Председник непосредно вишег суда може, у зависности од околности, а посебно ако је поступак хитан, одредити првенство у одлучивању, затим наложити председнику суда коме је поднесен приговор да одузме предмет судији и додели га другом, ако је право странке повређено због преоптерећености или дужег одсуства судије.

Ако је жалба поднета зато што председник суда није одлучио о приговору, при доношењу решења којим одлучује о приговору председник непосредно вишег суда има иста права и обавезе као председник суда коме је поднет приговор (чл. 8–11).

Налози јавном тужиоцу који спроводи истрагу

Члан 19.

~~Председник непосредно вишег суда који преиначи првостепено решење о одбијању приговора поднетог зато што странка сматра да је њено право~~

~~повредио јавни тужилац, и утврди повреду, доставља своје решење непосредно вишем јавном тужиоцу од оног јавног тужиоца коме се доставља решење председника суда о усвајању приговора (члан 12. став 1).~~

~~Истом јавном тужиоцу председник непосредно вишег суда доставља жалбу и решење о усвајању жалбе зато што председник суда није о приговору одлучио у року од два месеца од пријема приговора, или зато што јавни тужилац није донео обавезно упутство, или зато што непосредно виши јавни тужилац није јавном тужиоцу наложио процесне радње које делотворно убрзавају поступак, или зато што јавни тужилац није предузео наложене процесне радње у року који му је одређен.~~

~~Јавни тужилац коме је председник непосредно вишег суда доставио своје решење има иста права и обавезе као јавни тужилац коме је председник суда доставио решење о усвајању приговора (члан 12. став 2).~~

Члан 19.

ПРЕДСЕДНИК НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА КОЈИ ПРЕИНАЧИ ПРВОСТЕПЕНО РЕШЕЊЕ О ОДБИЈАЊУ ПРИГОВОРА ПОДНЕТОГ ЗАТО ШТО СТРАНКА СМАТРА ДА ЈЕ ЊЕНО ПРАВО ПОВРЕДИО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ, И УТВРДИ ПОВРЕДУ, ДОСТАВЉА СВОЈЕ РЕШЕЊЕ НЕПОСРЕДНО ВИШЕМ ГЛАВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ ОД ОНОГ ГЛАВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА КОМЕ СЕ ДОСТАВЉА РЕШЕЊЕ ПРЕДСЕДНИКА СУДА О УСВАЈАЊУ ПРИГОВОРА (ЧЛАН 12. СТАВ 1).

ИСТОМ ГЛАВНОМ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ ПРЕДСЕДНИК НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА ДОСТАВЉА ЖАЛБУ И РЕШЕЊЕ О УСВАЈАЊУ ЖАЛБЕ ЗАТО ШТО ПРЕДСЕДНИК СУДА НИЈЕ О ПРИГОВОРУ ОДЛУЧИО У РОКУ ОД ДВА МЕСЕЦА ОД ПРИЈЕМА ПРИГОВОРА, ИЛИ ЗАТО ШТО ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ НИЈЕ ДОНЕО ОБАВЕЗНО УПУТСТВО, ИЛИ ЗАТО ШТО НЕПОСРЕДНО ВИШИ ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ НИЈЕ ЈАВНОМ ТУЖИОЦУ НАЛОЖИО ПРОЦЕСНЕ РАДЊЕ КОЈЕ ДЕЛОТВОРНО УБРЗАВАЈУ ПОСТУПАК, ИЛИ ЗАТО ШТО ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ НИЈЕ ПРЕДУЗЕО НАЛОЖЕНЕ ПРОЦЕСНЕ РАДЊЕ У РОКУ КОЈИ МУ ЈЕ ОДРЕЂЕН.

ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ КОМЕ ЈЕ ПРЕДСЕДНИК НЕПОСРЕДНО ВИШЕГ СУДА ДОСТАВИО СВОЈЕ РЕШЕЊЕ ИМА ИСТА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ КАО ГЛАВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ КОМЕ ЈЕ ПРЕДСЕДНИК СУДА ДОСТАВИО РЕШЕЊЕ О УСВАЈАЊУ ПРИГОВОРА (ЧЛАН 12. СТАВ 2).

Остала правила о поступку по жалби и рок за одлучивање по жалби

Члан 20.

Жалба се не доставља на одговор, а усмена расправа се не одржава.

У ПОСТУПКУ ПО ЖАЛБИ ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 7. СТ. 2 – 4. И ЧЛАНА 10. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА.

На остала питања сходно се примењује закон којим се уређује ванпарнични поступак.

Председник непосредно вишег суда дужан је да одлучи о жалби у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Надлежни ГЛАВНИ јавни тужилац (члан 19) дужан је да донесе обавезно упутство у року од осам дана од дана када му је председник непосредно вишег суда доставио решење о преиначењу или решење којим се жалба усваја.

Стварна и месна надлежност судова

Члан 28.

За одлучивање по тужби ~~месно је надлежан~~ ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН основни суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште, боравиште или седиште.

~~Ако тужилац нема пребивалиште, боравиште или седиште у Републици Србији, месно је надлежан основни суд који има седиште у месту седишта суда који је утврдио повреду права на суђење у разумном року.~~

АКО ТУЖИЛАЦ НЕМА ПРЕБИВАЛИШТЕ, БОРАВИШТЕ ИЛИ СЕДИШТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ИСКЉУЧИВО ЈЕ МЕСНО НАДЛЕЖАН ОСНОВНИ СУД КОЈИ ИМА СЕДИШТЕ У МЕСТУ СЕДИШТА СУДА КОЈИ ЈЕ УТВРДИО ПОВРЕДУ ПРАВА НА СУЂЕЊЕ У РАЗУМНОМ РОКУ, А АКО ТИХ СУДОВА ИМА ДВА ИЛИ ВИШЕ ТУЖБА СЕ МОЖЕ ПОДНЕТИ БИЛО КОМ ОД ТИХ СУДОВА.

9. Исплата новчаног обештећења и накнаде имовинске штете

Члан 32.

Новчано обештећење и накнаду имовинске штете исплаћује суд или јавно тужилаштво који су повредили право на суђење у разумном року.

РОК ЗА ДОБРОВОЉНУ ИСПЛАТУ НОВЧАНОГ ОБЕШТЕЋЕЊА И НАКНАДЕ ИМОВИНСКЕ ШТЕТЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕ ЧЕТИРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА ПРАВНОСНАЖНОСТИ ПРЕСУДЕ.

У ПОСТУПКУ НАМИРЕЊА НОВЧАНОГ ОБЕШТЕЋЕЊА И НАКНАДЕ ИМОВИНСКЕ ШТЕТЕ НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ЧЛАН 368. ЗАКОНА О ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ И ЧЛАН 300. СТ. 5. И 6. ЗАКОНА О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити права на суђење у разумном року

Draft Law on Amendments and Additions to the Law on the Protection of the Right to Trial in a Reasonable Time

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум),:

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – ПРАВОСУЂЕ, СЛОБОДЕ И БЕЗБЕДНОСТ, у оквиру којег је члан 80 - Јачање институција и владавине права

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Одредбама Споразума није дат посебан рок за усклађивање, већ се усклађивање врши у складу са општим роком у складу са чланом 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

У потпуности испуњава.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/-

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- /

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

- Не постоје прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

- Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

- /